

ANALIZAREA CODULUI IESBA

Partea a IX-a: Reacția la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările [pentru PAPP]

O caracteristică distinctivă a profesiei contabile este asumarea responsabilității de a acționa în interesul public. Profesioniștii contabili ar putea întâlni situații în care constată sau suspectează că organizația angajatoare sau un client nu se conformează legilor sau reglementărilor. Principiile fundamentale de integritate și conduită profesională ale Codului impun contabililor să reacționeze corespunzător la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările (NOCLAR), luând măsuri adecvate și punând interesul public pe primul loc.

Atunci când un **PAPP** constată sau suspectează că a avut sau ar putea să aibă loc un caz de neconformitate cu legile și reglementările, acesta trebuie să atenționeze conducerea sau, după caz, persoanele responsabile cu guvernarea.

- Obiectivul este să i se permită clientului să rectifice, să remedieze sau să atenueze consecințele cazului de neconformitate identificat ori suspectat (sau să împiedice comiterea neconformității, dacă aceasta nu a avut încă loc).
- De asemenea, PAPP are obligația de a lua măsurile suplimentare adecvate în interesul public.

Printre legile și reglementările relevante se numără cele care tratează:

- Frauda, corupția, și mita
- Produsele/serviciile bancare și alte produse/servicii financiare
- Protecția datelor
- Datoriile și plățile asociate impozitelor și pensiilor
- Protecția mediului
- Piețele și tranzacțiile bursiere
- Spălarea banilor, finanțarea terorismului și câștiguri din infracțiuni
- Sănătatea și siguranța publică

Unele legi și reglementări (cum ar fi legile de raportare financiară sau cele fiscale) ar putea avea un efect direct asupra situațiilor financiare ale clientului. În alte situații, legile sau reglementările ar putea să nu afecteze situațiile financiare, însă conformitatea ar putea fi esențială pentru aspectele operaționale ale activității clientului, pentru capacitatea sa de a-și continua activitatea sau pentru a evita penalizări semnificative (cum este cazul reglementărilor de mediu).

Obligații mai mari pentru auditori

Având în vedere natura misiunilor de audit și de revizuire și așteptările publicului de la astfel de misiuni, PAPP care efectuează astfel de misiuni au obligații mai mari decât PAPP implicați în alte activități decât auditurile și revizuirile.

De asemenea, auditorii trebuie să se conformeze **ISA 250**, care tratează dispozițiile specifice auditurilor în ceea ce privește luarea în considerare a legilor și reglementărilor.

Dar confidențialitatea?

- Prezentarea cazurilor de neconformitate cu legile și reglementările unei autorități adecvate nu este considerată o încălcare a datoriei de confidențialitate.
- Profesionalul contabil trebuie să acționeze cu bună-credință și să fie precaut atunci când face afirmații și aserțiuni și să analizeze dacă să informeze sau nu clientul.

LUAȚI ÎN CONSIDERARE URMĂTORUL SCENARIU: O companie din domeniul tehnologiei a dezvoltat și a brevetat un sistem de recunoaștere facială foarte promițător. Linia de producție responsabilă pentru acest sistem a întâmpinat dificultăți deoarece descoperirea subiectivismului în algoritmiile săi de inteligență artificială a condus la scăderea vânzărilor. Din disperare, directorul de produs – protejatul directorului general executiv – s-a implicat într-o schemă de spălare a banilor bazată pe criptomonede împreună cu un vânzător extern, încasările având ca scop mascarea temporară a fluxurilor de trezorerie în scădere ale diviziei până la repararea algoritmilor.

UN PAPP IA MĂSURI ÎN FUNCȚIE DE ROLUL SĂU PAPP ÎNTR-O MISIUNE DE AUDIT:

Dacă auditorul identifică sau suspectează un caz de neconformitate cu legile sau reglementările după descoperirea unei serii de tranzacții neobișnuite care implică schimburi de criptomonede cunoscute ca prezentând un risc de spălare a banilor mai ridicat, acesta trebuie:

- Să înțeleagă problema, inclusiv natura acesteia, circumstanțele, modul în care se aplică legile și reglementările și consecințele pentru client și părțile interesate.
- Să discute problema cu nivelul de conducere corespunzător sau, dacă stabilește implicarea conducerii superioare în neregula respectivă, să discute problema cu persoanele responsabile cu guvernanta (cum ar fi comitetul de audit).
- Să ofere consiliere conducerii sau persoanelor responsabile cu guvernanta în vederea:
 - Rectificării, remedierii sau atenuării consecințelor neconformității sau suspiciunii de neconformitate;
 - Prevenirii neconformității dacă aceasta nu există încă;
 - Sesizării problemei respective unei autorități adecvate în cazul în care acest lucru este prevăzut de legislație sau reglementări sau în cazul în care este necesar pentru interesul public.
- Să analizeze măsura în care conducerea și persoanele responsabile cu guvernanta își înțeleg responsabilitățile legale sau reglementate aferente problemei respective.
- Să se conformeze legilor, reglementărilor și standardelor de audit (cum ar fi ISA 250).

De asemenea, se așteaptă ca auditorul:

- Să evalueze gradul de adecvare al reacției clientului și să determine dacă sunt necesare măsuri suplimentare în interesul public, ținând cont de măsura în care o *terță parte rezonabilă și în cunoștință de cauză* ar considera că auditorul a acționat corespunzător.
Măsurile suplimentare pot include prezentarea problemei respective autorităților competente, chiar dacă nu există nicio obligație legală de a proceda astfel, și, în funcție de situație, retragerea din misiune. Retragerea nu substituie luarea măsurilor necesare.
- Să documenteze modul în care și-a îndeplinit responsabilitățile, inclusiv raționamentele sale, acțiunile sale și răspunsul clientului.
- Dacă auditul face parte dintr-o misiune de grup, se aplică dispoziții suplimentare.

PAPP IMPLICAȚI ÎN ALTE ACTIVITĂȚI DECÂT AUDITURILE ȘI REVIZUIRILE:

Dacă un PAPP care prestează servicii fiscale, de evaluare sau alte servicii profesionale identifică sau suspectează tranzacții ilegale, acesta trebuie:

- Să încerce să înțeleagă problema.
- Să discute problema cu nivelul de conducere corespunzător sau, dacă stabilește implicarea conducerii superioare, să discute problema cu persoanele responsabile cu guvernanta (cum ar fi consiliul de administrație).
- Să comunice problema auditorului, dacă este cazul. Aceasta va depinde de analiza unor factori precum:
 - Legile și reglementările relevante.
 - Măsura în care auditul este efectuat de aceeași firmă.
 - Măsura în care consiliul a prezentat problema auditorului.
- Să determine dacă sunt necesare măsuri suplimentare în interesul public.

LUAREA UNEI POZIȚII

RAPORTAREA CĂTRE AUTORITĂȚI: Profesioniștii contabili trebuie să înțeleagă și să se conformeze prevederilor legale și de reglementare din jurisdicția lor, cum ar fi dispozițiile privind raportarea unei probleme către autorități sau interdicțiile privind alertarea organizației cu privire la faptul că se vor lua măsuri.

În cazul unei încălcări iminente a unei legi sau reglementări care ar provoca daune substanțiale investitorilor, creditorilor, angajaților sau publicului larg, un PAPP poate decide să sesizeze imediat problema unei autorități competente pentru a atenua consecințele acelei încălcări.

DE UNDE PUTEȚI OBTINE ASISTENȚĂ?

Prevederile NOCLAR pentru PAPP sunt prezentate în **Secțiunea 360**. Pagina web a IESBA **Support & Resources** include îndrumări utile pentru PAPP, inclusiv un document informativ privind NOCLAR, întrebări & răspunsuri ale personalului IESBA și videoclipuri care explică NOCLAR din mai multe perspective. De asemenea, website-ul IESBA include o **pagină web despre NOCLAR** detaliată.

Codul în format electronic, care este disponibil pe www.IESBAeCode.org, este o resursă online pentru contabili și alți utilizatori ai Codului. Acesta asigură accesul rapid și eficient la Cod, facilitând utilizarea, implementarea și aplicarea sa.

Documentul *Analizarea Codului IESBA Partea a IX-a: Reacția la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările [pentru PAPP]*, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în august 2020 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în noiembrie 2020 și este reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a IX-a: Reacția la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările [pentru PAPP]* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a IX-a: Reacția la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările [pentru PAPP]* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a IX-a: Reacția la cazurile de neconformitate cu legile și reglementările [pentru PAPP]* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Exploring the IESBA Code Installment 9: Responding to Non-Compliance with Laws and Regulations [for PAPPs]*

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.